CHKD SEP 30 1961

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 37 — Entrance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Sec. 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 — New York 1, N. Y., Rugsėjo-September 22, 1961 — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 — 52 METAI

The N. Y. Public Library, 476 — 5th Ave. 42

Vajus Bus Sekmingas, Jei Dirbsime Visi Planingai

M. LEO VASIL LAIDOTUVĖS

POVILO DARGIO, SLA PREZIDENTO KALBA, PASAKYTA RUGS. 10, 1961, ATSISVEIKINANT SU MIRUSIU TĖVYNĖS RED. M. LEO VASIL

Mums brangaus ir labai artimo žmogaus gyvenimo knygos lapai užversti. Užgeso tauraus vyro gyvybė ir liudnas įvykis mus sukvietė čia. Susirinkome prie SLA laikraščio Tėvynės redaktoriaus M. Leo Vasil- Vasiliausko karsto.

Paliko jis mus niekam nesitikint ir nelaukiant, nebaigęs savo pradėtų darbų, netaręs paskutinio sudiev nei draugams, nei pažįstamiems, nei giminėms čia ir Lietuvoje, su kuriais pastaraisiais keliais metais jis palaikė artimus ryšius laiškais ir dažnai prisimindavo juos, pasiųsdamas į tėvynę dovanų siuntinėlius.

Keletą dienų prieš mirtį man teko jį lankyti ssrgantį ligoninėje. Tada jis gąlvojo ir prašė leisti jam tik pasilsėti, o netrukus vėl žadėjo grįžti prie savo pareigų ir pamėgto darbo. Deja, likimas pasuko gyvenimą kitu keliu, o ne taip, kaip jo paties buvo galvojama ir svajojama.

Gaila mums, kad mirtis išplėšė iš musų tarpo taip artimą žmogų, darbštų pareiguną, naudingą vyrą visuomenei, o ypač musų broliškąjai organizacijai. Darbą Susivienijime M. L. Vasil brangino aukščiau visko. SLA centre jis ištarnavo daugiau 40 metų. Pradžioje dirbo spaustuvėje, o per paskutiniuosius 13 metų redagavo savaitraštį Tėvynę, prisidėdamas ir prie jos surinkimo. Su laikraščiu jis buvo labai sutapęs, stengėsi jį tobulinti ir per jį palaikyti lietuvišką dvasią musų ateivių tarpe ir skleisti broliškumą nariuose bei skaitytojuose. Dirbdamas pamėgtą darbą jis buvo lyg pamiršęs pats save. Neviliojo jo nei pramogos ir net mažai rupinosi savo asmeniniu gyvenimu. Darbas redakcijoje ir spaustuvėje jam buvo lyg tikrieji namai. Tas darbas pavadavo draugus ir, sakyčiau, atstojo kaip ir šeimą, kurios jis nebuvo sukuręs.

Į Ameriką jis atvyko iš Sudavijos lygumų veik prieš 50 metų, dar vaiko amžiuje. Nelengvos dienos buvo vaikinui kol išaugo ir subrendo į vyrą. Bet savo darbštumu nugalėjo visus sunkumus. Atliekamą nuo darbo laiką jis neleido veltui, bet naudojo jį savo lavinimui lankydamas mokyklas, kursus, paskaitas ir plačiai naudodamasis knygomis bei spauda. Kartu domėjosi visuomeniškais reikalais dalyvaudamas organizaciniame lietuvių gyvenime. Tuo keliu jis arčiau susipažino su pasaulėžiurinio pobudžio klausimais. Iškart sutapo su liberalinėmis mintimis, visą gyvenimą vadovavosi demokratiniais principais ir buvo jiems ištikimas iki pat savo mirties; tai buvo liberalinių ir demokratinių pažiurų musų tautietis. Tapęs Susivienijimo nariu arčiau pažino fraternalizmo dvasią ir, santykiaudamas su visuomene bei nariais, tvirtai laikėsi musų organizacijos broliškumo dėsnių.

Šalia nelengvų redaktoriaus pareigų, kurios pareikalaudavo iš jo daug laiko, M. L. Vasil nevengė nei organizacinio darbo. Daugelį metų jis buvo Spaudos Klubo iždininkas, prisidėjo prie klubo darbų ir iki paskutinės savo gyvenimo valandėlės, kaip pirmininkas, vadovavo SLA 126 Centrinei kuopai. Taigi Susivienijimui jis atidavė savo gyvenimo didžiausią dalį ir pačias geriausias jėgas. Todėl jo nuopelnai musų broliškajai organizacijai, o kartu ir visuomenei yra labai žymūs.

Dabar susirinkę prie velionies karsto paskutiniam atsisveikinimui labai apgailestaujame darbštaus ir pareigingo SLA darbuotojo netekimą. Atiduodamas jam priklausomą pagarbą visos Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos vardu reiškiu gilią užuojautą giminėms, esantiems čia ir gyvenantiems Lietuvoje, bendradarbiams, draugams ir kitiems artimiesiems. Jo asmuo liks gyvas mumyse ir anot Lietuvos atgimimo dainiaus Maironio:

"Išliksiu aš gyvas paveiksle tame
Net tuomet, kai kunas, užbertas žeme,
Ilsėsis, klajones užbaigęs visas!..."

Tas paveikslas — tai jo darbai atlikti organizacijai ir per ją visuomenei. Jo parodytas darbštumas ir pareigingumas telieka mums pavyzdžiu, kuriuo sekdami galėsime daugiau pasitarnauti lietuvybei ir musų broliškai organizacijai, kuriai jis dirbo visą savo gyvenimą ir visomis jėgomis siekė jos gerovės.

Tebunie tau, mielas bendradarbi, lengva Amerikos krašto žemelė.

Paskutinis atsisveikinimas

Velionies M. L. Vasil kunas buvo pašarvotas Garšvos koplyčioj, Brooklyn, N. Y. Į šermenis atsilankė SLA prezidentas P. P. Dargis, viceprez. S. Gegužis, sekretorė B. Pivaronienė, iždo glob. adv. S. Bredes, SLA Šviet. Komis. pirmin. ir Amer-Liet. Tarybos sekret. dr. P. Grigaitis iš Chicagos, konsulas A. Simutis, giminės, vietos SLA ir visuomenės veikėjai, bendradarbiai, draugai ir pažįstami iš Brooklyno ir tolimesnių vietų. Giminių tarpe buvo velionies seseraitė Nellie Clay iš Cleveland, Ohio, pusseserės M. Jurgelevičienė ir adv. Nellie Kalinauskaitė iš Brockton, Mass.

Sekmadienio vakare koplyčioje buvo velionies pagerbimo valanda.

Iškilmes pradėjo ir joms vadovavo SLA sekr. B. Pivaronienė

"Žmogus, kaip žvakė, degi, liepsnoji, šildai ir švieti. Nepajunti, kaip jau tavęs nebėra"— B. Pivaronienė, poeto Balio Sruogos žodžiais apibudino liudną įvykį.

Nukelta į 2 pusl.

SOVIETAI — PASLĖPTA KOLONIALINĖ VALSTYBĖ

Sovietai užėmė caro Rusijos pakraščius

Sulydinkime visas tautybes į vieną masę—siulo Maskva

(Elta) Iš visų temų, erzinančių Kremlių, viena ypatingai pykdo ir siutina Maskvą, tai — jai prikišamas sovietinis kolonializmas. Vokietijos vyriausybės leidžiamas "Bulletin" (149 n-ry) nurodė, kad paskutinis to pykčio pasireiškimas buvęs JAV paskelbus "Pavergtųjų Tautų Savaitę", kai pasauliui buvo priminta, kad 1939-40 m., su Hitleriu susitarusi Sov. Sąj. užpuolė Lietuvą, Latviją ir Estiją ir rytinę Lenkijos dalį ir jas visas įjungė į savo kolonialinę sistemą. Be netoli 100 mil. žmonių, įstumtų į sovietinį kolonializmą, dar nuo seniau kolonijinį jungą velka dar 100 mil. gyventojų.

Maskvos reakcija labai budinga — **ji negali nuslėpti blogos sąžinės. Ji negali paneigti faktų,** kurie iš viso negali buti paneigti. Pvz., Maskvos radijo komentatorius Semionovas liepos 20 d. teigė, kad Rytų Europoje tautoms sovietai atnešę "politinę laisvę ir ukinę nepriklausomybę" (tikrumoje — jas kariniai okupavę ir pradėję žiaurų ukinį išnaudojimą). Toks melas primena vergų savininko pasakymą, kad, girdi, jo vergai tikrumoje esą laisvi ir nepriklausomi ir jie savininką taip myli, kad nieku nenorėtų jo apleisti...

"Izviestijos" liepos 18 d. laidoje "Stebėtojo" straipsny vėl **aukštyn kojomis išvertė visus logikos dėsnius,** pabrėždamos, kad "PTS savaitės triukšmas yra negirdėtas pažeidimas tarpt. teisės, kuri tarp kitko paremta nesikišimo į kitų reikalus doktriną. Pasėkoje buvę pažeisti principai, kuriais remiasi Jungt. Tautų organizacija". Tuo tarpu, kas yra pažeidęs tarptautinę teisę, kas šlykščiausiu budu kišosi ir kišasi į visos eilės kraštų vidaus reikalus, jei ne sovietai? Tad čia puikus pavyzdys, kaip sovietai naudoja savą, tikrovę iškreipiančią dialektiką. Panašus stilius atsispindi ir "Pravdos" liepos 21 d. puolimuose.

Juo toliau Vakaruose vyksta buv. kolonialinių tautų išlaisvinimas, tuo, pagal "Bulletin", **turės sunkėti Sovietų Sąjungos padėtis.** Ją šiandien jau galime laikyti paskutine kolonializmo tvirtove. Vakarai siekia visų pasaulio tautų laisvo bendradarbiavimo ir integravimo. Šie siekiai negali buti suderinami su sovietų praktikuojamos kolonialinės valstybės tikslais.

Kremliaus kolonialiniai imperialistai baiminasi, žvelgdami į laisvo pasaulio perspektyvas. Jie neriasi iš kailio, siekdami pateisinti sovietinį kolonialinį valdymą ir viena tos baimės išraiškų, tai liepos mėn. "Komunisto" (Maskvoje leidžiamo) paskelbtas A. Tarybos prezidiumo sekre. M. Georgadse straipsnis. Georgadse pastebėjo, kad visos tautos sovietuose rusus laikančios vyresniuoju broliu, o rusų tauta "nesavanaudiškai siekianti padėti kitiems kraštams". Socialistinės tautos, draugaudamos su rusų tauta, čia įžiurinčios savo nepriklausomybės ir laisvos pažangos garantiją...

Tačiau ir čia susiduriame su Georgadsės ar Chruščiovo dialektikos triukais. Jie visomis priemonėmis **bando Kremliaus valdovus sutapdinti su rusų tauta,** lygiai kaip Hitleris yra pasielgęs su vokiečiais. Tie valdovai negalės paneigti, kad toji "parama" tautoms tereiškia pavergimą, išnaudojimą ir ištisų tautybių deportacijas bei sunaikinimą. Daug kas žino vengrų likimą, tačiau dar daug kam svetimas estų, lietuvių, latvių, totorių ar kalmukų, buriatų likimas jų mirties keliai.

Sovietinis kolonializmas eina savais keliais ir jų metodai labiau rafinuoti ir brutalūs, palyginus su senųjų kolonizatorių priemonėmis.

Maskvos "Komunistas" primena Stalino dar 1917 m. dėsnį, kad sovietinių tautų forma esanti tautinė, tačiau jų turinys "socialistinis". Dabar "Komunistas" reikalauja kovoti "prieš atgyvenusias tautines tradicijas", nes jos neatitinkančios šių dienų "socialistiniam turiniui".

Tačiau tos "kapitalistinės atgyvenos" tikrumoje vis dar neišaiškintos. Dėl to ir "Komunistas" **siulo visas sovietų tautas sulydinti į vieną bevalią masę,** kuriai vadovausianti kom. partija. Girdi, dalyvaudama komunizmo statyboje, "kiekviena sovietų imperijos tautybė keičia savo veidę".

Taigi, štai koks tikslas — jokiais skirtumais nepasižyminti žmonių masė, tikra, pagal rašytoją G. Orwellį, "gyvulių farma".

Dabar "Komunistas" pats pripažino, kad Rusijos kolonialiniai kraštai buvo atsidurę ties skurdo bedugnės ir parodo, kad "net tokioje padėtyje sovietų valstybė paveldėjo caristinės Rusijos pakraščius."

Čia ir kyla klausimas — kodėl sovietai neišlaisvino tų caro laikais pavergtų tautų Kodėl Maskva neįvykdė to, ką Vakarai vykdė ir tebevykdo Indijoje, Afrikoje? Kodėl ji pavergė visą eilę tautų? Tikrumoje visos "išvaduotos" tautos susilaukė ukinio, politinio ir moralinio pavergimo. Kai sovietiniai propagandininkai skelbia apie visos žmonijos komunistinę ateitį, galima atsakyti — paskutinė kolonializmo šalis negalės laikytis vykstant pasaulinio masto tautų išsivadavimui, pagaliau, vergijai ateitis priklausyti negali.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Lietuvos konsulas Chicagoje Dr. P. Daužvardis pakeltas Lietuvos General. Konsulu Chicagoje.

Dr. P. Daužvardis yra gimęs 1895, XI, 16 d. ir tarnauja U. R. M-je nuo 1925, VIII, 20 d.

Jis Lietuvos konsulu Chicagoje buvo paskirtas 1937. IV. 16 d. Prieš tai buvo Lietuvos vice konsulu New Yorke nuo 1925, XII. 11 d. ligi paskyrimo konsulu Chicagon.

Valstybės Dep-tas jam išdavė pažymėjimą Valstybės Sekretoriaus Dean Rusk parašu, š. m. rugpiučio 11 d., kad nuo tos dienos jis yra oficialiai pripažistamas Lietuvos Generaliniu Konsulu Chicagoje.

Lietuvos atstovas pasiuntė padėkos laišką Liet. Tautos ir savo vardu p. Adolf A. Berle, Jr., buv. Asistant Secretary of State. Jis pastaruoju laiku baigė V. Dep-te tarnybą ir pasitraukė į privatų gyvenimą. Budamas V. De-te, su pertrauka, nuo 1940 m. p. Adolf A. Berle, Jr., stipriai palaikė Lietuvos valstybės teises ir Lietuvių tautos aspiracijas, kaip žinoma iš neseniai paskelbtų V. Dep-to dokumentų rinkinio.

Š. m. rugsėjo 8 ir spalio 13 dd. Washingtone, D. C. įvyksta 8-toji Tarptautinė Keramikos paroda Smitnsonian instituto Muziejuje of Natural History. Paroda rupinasi ir remia **The Kiln Club of Washington, D. C.** Lietuvos P-bė Wasdingtone šioje parodoje išstatys šešis jos nuosavybėje esančius lietuvių keramikų darbus.

Š. m. rugp. 28 d. **Congressional Rcord** No. 149, pusl. 16057 58, Senatorius Paul H. Douglas patalpino Lietuvos atstovo, J. Kajecko, kalbą, pasakytą 2-sios JAV ir Kanados Liet. Dainų Šventėje, š. m. liepos 2 d., Chicagoje.

Sen. P. H. Douglas, kalbėdamas Senate tos kalbos atspausdinimo reikalu, taip pasakė: "Niekad neužmirškime, kad pavergtoms tautoms mes skolingi neįkainojamą dėkingumą už jų drąsą ir nepalaužiamą dvasią, kuri buvo ir bus esminiai veiksniai siekiant laisvės už geležinės uždangos. Aš norėčiau pateikti pavyzdį pavergtų tautų dvasios kalboje, pasakytoje Lietuvos atstovo J. Kajecko, Dainų Šventėje Chicagoje."

Pastebėtina, kad Congressional Record tiražas siekia daugiau 42,000 egz.

—Kas kontroliuos sisiekimą su Berlynu, kai Maskva pasirašys sutartį su Rytų Vokietija? Atsakingas komunistų atstovas Rytų Berlyne spaudos atstovams pareiškė, kad kontrolė susisiekimo tarp Berlyno ir vakarų Europos busianti vokiečių komunistų rankose. Komunistai esą įgaus suverenines teises Berlyne. Komunistai kontroliuos ne tik susisiekimą žemėje, bet ir ore, tad skridimams į Berlyną reikėsią jų specialaus leidimo.

SLA narių pareiga patiems dalyvauti ir kitus raginti dalyvauti apskričių ir kuopų vasarinėse išvykose-gegužinėse.

SLA VEIKĖJAI NUSISTATO, KOKIŲ REZULTATŲ JIE NORI PASIEKTI DABARTINIAME VAJUJE

Tikras vajaus laimėjimas, tai visų sutartinas darbas vajaus metu

Atsiliekančios kuopos mažina Vajaus tikrą pasisekimą

Tvirtai žinome, kad musų Susivienijimas pirmauja kitų lietuviškų organizacijų tarpe. Nebuvo atsitikimo, kad mums reikėtų skųstis dėl vajaus nepasisekimo. Visada mes sugebėdavom savo vajaus darbą sekmingai vykdyti. Musų veikėjai pastoviai dirbo ir sekmingai surasdavo tiek naujų narių, kad organizacija sugebėdavo papildyti narių skaičių tiek, jog naturalus narių netekimas, jiems mirštant, gaunant išmokėtas apdraudas, bendro narių skačiaus veik nesumažindavo, nors dabartinėje buklėje, kai apdraudų pasiulymas pasidarė labai prieinamas ir gausus, naujų narių prirašymas pasidarė kiek sunkesnis.

Ištikimų ir pasiaukojančių organizatorių veikla sekminga

Neatsižvelgiant į minėtas aplinkybes musų organizatoriai visada mokėdavo naujų narių žymų skaičių prirašyti. O tasai darbas buvo sekmingas todėl, kad musų organizatoriams visada buvo aišku, jog jie Susivienijimui prirašydami naujus narius, juos įjungia į bendrą lietuvišką darbą ir atlieka tuo budu patriotinę pareigą, nes jie didina musų organizuotas jėgas.

Greta to, musų organizatoriams padėdavo jų tvirtas įsitikinimas, jog jie naujai prirašomam nariui suteikia gerą ir patikimą apdraudą. Jie žinojo, kad lietuvis niekur kitur neras geresnės apdraudos, kad Susiviejime jis gaus daugiausia reikalingas apdraudas jaunimui ir suaugusiems.

Bet... buvo ir šiokie tokie trukumai vajaus darbe

Nėra reikalo čia minėt musų didžiųjų entuziastų—organizatorių vardus, bet mes visi žinome ir gerbiame juos. Kai kurie pirmaujančių organizatorių sugebėjo surasti net iki šimto naujų narių. Ar jie turėjo ypatingai palankias savo darbui sąlygas? Anaiptol, ne. Kai kurie sekmingųjų organizatorių dirbo palyginti mažose lietuvių kolonijose, jie tokiu budu savo rezultatų pasiekdavo tik išimtinu uolumu ir pasiaukojimu organizacijos labui. O kaip su kitais Deja, anoks skaičius musų organizatorių pasilaikydavo tik organizatoriaus vardą, bet nesirupino jį garbingai pateisinti.

Ir reikia atsiminti, kad daugelis jų gyvena pačiuose didžiuosiuos lietuvių centruose, kur prie gerų norų ir nelabai didelių pastangų juk galima surasti naujų narių Susivienijimui.

Pagrindinis reikalas—tinkamai pasidalinti darbą

Iš to viso matome, kad artimiausias musų uždavinys tinkamai pasidalinti darbą ir vajų vykdyti lygiai visur, vienodu pasiryžimu. O tada rezultatai turi buti jau žymiai didesni. Suprantame ir be paaiškinimų, jog jeigu vienas organizatorius gali rasti net iki šimto naujų narių, tai kiekvienas kitas net nesiekdamas rekordų, vis tiek gali surasti visur ir kiekvienoj lietuvių kolonijoj naujų narių, nors ir nedidelį skaičių. Bet tik reikia, kad kiekvienas musų veikėjas jaustų rimtą pareigą prie šio vajaus prisidėti praktišku darbu. O tai bus gražiausias ir reikšmingiausias musų SLA Deimantinio Jubiliejaus pasveikinimas ir butinas patarnavimas savo organizacijai, kuri atlieka svarbų patarnavimą ir pačim organizatoriui ir visiems lietuviams.

Kulturos gyvenimo naujienos

— Liepos mėn. antroje pusėje Islandijoje viešėjo trijų sovietinių rašytojų delegacija su Ant. Venclova. Delegaciją paviešėti pakvietė Islandijos "pažangioji" leidykla "Kalba ir kultura". Socialistinės islandų partijos organas "Liaudies valia" liepos 22 d. įsidėjo A. Venclovo portretą ir pokalbį su juo apie lietuvių dabartinę literatūrą ir kultūrą. Delegacija kelias dienas lankėsi ir Kopenhagoje.

Prancuzų kariuomenės liuksusinis žurnalas **Revue Historique de L'Armée** savo š. m. 2 Nr. p.p. 3-25 patalpino išsamų straipsnį pulk. J. Chabanier "Tannenberg 1410". Pulk. J. Chabanier jau ne pirmąkart tame pačiame žurnale rašo Lietuvą liečiančiais klausimais.

Nesenai pasirodė atspausdintas **International Free Academy of Sciences and Letters Buletin,** No. 4, Juin 1960 metų, prancuzų kalba. Tai kasmet Akademijos (egzilų) leidžiamas biuletenis. Jame yra pažymėta, kad Akademijos Taryboje lietuvių atstovu yra **J. Baltrušaitis.** Lietuvių narių yra 20, latvių narių yra 4 ir estų—7. P. Pusl. 25-30 yra nuotraukos pranešimų, darytų tos Ak-jos 1959 m. geg. 23 d. posėdžiuose: Dr. S. A. Bačkio ir jauno prancuzo poeto Jacques Buge.

URUGVAJUS

(E) Žurnalistas Albinas Gumbaragis birželio trėmimų sukakties proga paskelbė platų straipsnį "La Tragedia Lituana" populiariame Montevideo dienraštyje "El Plata". Straipsnį Gumbaragis baigė žodžiais: "Padėkite mums išsilaisvinti ir leiskite ramiai gyventi, nebadaujant ir laisvai".

Didelis turtas prie Nemuno nenaudojamas. — Eilė specialistų ir pareigunų Vilniaus "Tiesoje" pasisakė už tai, kad butų pramoniniai sunaudojamos nendrės, kurių daug prie Kuršių marių ir Nemuno.

Tėvynė
The Lithuanian Weekly
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America

BERTHA PIVARONAS
Manager

Redakcinė Komisija:
Pirmininkas —
ANTANAS SODAITIS
Nariai —
JUOZAS PETRĖNAS
KUNIGAS PETRAS DAGYS

Yearly Subscription Rates:
In the United States $4.00
To Foreign Countries $5.00

307 West 30th Street
New York 1, N. Y.
Tel. Lackawanna 4-5529

SLA kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti nevėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio numeriui išeinant.

Keičiant adresą, butina pranešti senasis adresas ir nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.

PRANEŠIMAS

Mirus ilgamečiam **"Tėvynės"** redaktoriui, M. Leo Vasil, Susivienijimo Liet. Amerikoje prezidentas Povilas P. Dargis sukvietė SLA centro patalposee, New Yorke, šios organizacijos pareigunų pasitarimą SLA spaudos organo redagavimo reikalui apsvarstyti. Pasitarime dalyvavo prezidentas P. P. Dargis, vice prezidentas Stanley Gegužis, sekretorė p-ia Bronė Pivaronas ir Šviet. Komis. pirmin. Dr. P. Grigaitis.

Vienbalsiai nutarta pavesti "Tėvynės" redagavimą, iki sekančio SLA Pild. Tarybos suvažiavimo, Redakcinei Komisijai tokio sąstato: Antanas Sodaitis — pirm., Juozas Petrėnas ir kun. Petras Dagys — nariai.

Čia pat įvykusiame pasikalbėjime su Redakcinės Komisijos pirmininku ir nariais jie kiekvienas prižadėjo glaudžiai bendradarbiauti savo tarpe ir su Pild. Taryba bei Administracija ir vesti "Tėvynę" tradicinių Susivienijimo principu — liberalizmo ir demokratijos — dvasioje; laikytis ištikimybės šios šalies valdžiai ir įstatymams; ginti teisėtus lietuvių tautos reikalus ir remti jos pastangas atgauti Lietuvai laisvę, kooperuojant su Amerikos Lietuvių Taryba, kuri vadovauja šioje šalyje lietuvių pastangoms dėl Lietuvos išlaisvinimo ir Nepriklausomos Demokratinės Lietuvos Respublikos atstatymo, ir kurioje SLA turi oficialią atstovybę.

Skelbdamas šituos nutarimus, prezidentas Povilas P. Dargis, SLA Pild. Tarybos vardu, reiškia viltį, kad musų organizacijos nariai, kuopos ir apskritys padės naujai "Tėvynės" Redakcijai jos atsakomingosee pareigose korespondencijomis, straipsniais ir naudingais patarimais.

Povilas P. Dargis,
Prezidentas

Bertha Pivaronas,
Sekretorė

1961 m. rugsėjo 12 d.
New York, N. Y.

— Montevideo dienraščiams "El Dia" ir "El Debate" paminėjus 75 ir 30 m. sukaktis, abiejuose įdėti Lietuvos ministerio dr. K. Graužinio sveikinimo laiškai. Juose padėkota dienraščiams už moralinę paramą kovoje su sovietiniu kolonializmu Lietuvoje. Pabrėžta, kad lietuvių tauta nepalaužiamai kovojo ir kovos prieš savo tėvynės okupantus.

SLA Reikalai ir Veikla

PASKUTINIS ATSISVEIKINIMAS

(Iš pirmo puslapio)

— Tėvynės redaktorių M. Leo Vasil artimai man teko pažinti prieš keletą mėnesių,—kalbėjo B. Pivaronienė. — Nors jį pažinojau trumpą laiką, bet su juo man teko labai artimai bendradarbiauti. Radau jį—jau kiek negaluojantį ir ligos prislėgtą, bet savo pareigas jis stengėsi atlikti, kiek jo jėgos leido, dirbdamas, kartais, iki vėlumos.

Dirbo net tada, kai beveik pastovėti negalėjo ir vis rupinosi savo numylėtu laikraščiu Tėvyne, kad nepavėluotų ir laiku išeitų. Atsisveikindama savo ir SLA centro raštinės bendradarbių vardu, tariu, mielas redaktoriau, tebuna tau lengva ši laisva Amerikos žemelė.

Baigusi savo atsisveikinimo žodį B. Pivaronienė toliau kalbėti pakvietė SLA prezidentą P. P. Dargį. Jo kalba spausdinama atskirai šiame Tėvynės numeryje.

Po prezidento P. P. Dargio kalbos

Jautrų atsisveikinimo žodį tarė dr. Pijus Grigaitis

Jis kalbėjo SLA Šviet. komisijos ir Amer Liet. Tarybos vardu pareikšdamas, kad Tėvynės redaktorius M. Leo Vasil savo darbu yra nusipelnęs visų musų pagarbos. Jis dirbo du darbus — linotipininko ir redaktoriaus. Budėjo ne tik, kad laikraštis butų tobulesnis, bet kartu rupinosi, jog jo išlaidos utų neperdidelės. Parodė didžiausią savo pareigingumą. Dirbo ir tada, kai jau aiškiai sirgo. Galima sakyti, kad darbu pats save nukankino. Niekas negalėjo jo įtikinti rimtu ligoniu esant, jis vis manė, kad esąs tik pavargęs ir jam reikią tik pasilsėti. Jis visada budavo susikaupęs prie savo pareigų ir mums paliko tikro darbštumo pavyzdį.

M. Leo Vasil buvo demokratinių pažiurų lietuvis patriotas ir gyvenime vadovavosi liberaliniais principais. Buvo kuklus, nesireklamavo ir nekėlė savo nuopelnų. Tai tokie veikėjai sukurė, tokie veikėjai ir išlaiko musų brolišką organizaciją Susivienijimą. Tokie žmonės, kovojančiai tautai, visada buvo reikalingi. Dabar, kada kovojame už musų tautos laisvę, mums dar daugiau yra reikalingi darbštųs žmonės, kuriais galėtumėm pasitikėti. Jei musų tarpe nebus pasitikėjimo vienas kitu, nebus suglaustos ir sukoncentruotos musų eilės.

Asmuo, su kuriuo šiandien atsisveikiname, laikėsi lojalumo ir ištikimybės principų organizacijai ir tam darbui, kurį jis dirbo. Bet gaila, kad per anksti jis baigė savo gyvenimą ir pasitraukė iš musų tarpo. Atsisveikindamas su juo SLA Švietimo Komisijos ir Amerikos Lietuvių Tarybos vardu, kviečiu, brangaus asmens atminimui, dirbti tautai ir visuomenei su tokia dvasia ir taip, kaip dirbo M. Leo Vasil-Vasiliauskas.

SLA viceprez. S. Gegužio, konsulo A. Simučio ir 126 kuopos atstovo J. Audėno atsisveikinimas

SLA viceprezid. S. Gegužis savo nuoširdžia kalba pareiškė užuojautą velionies giminėm ir artimiesiems. Kartu iškėlė M. Leo Vasil, kaip lietuvio patrioto veiklą.

Lietuvos konsulas A. Simutis savo ir generalinio konsulo J. Budrio vardu, po pareikštų užuojautos žodžių, prisiminė M. Leo Vasil, kaip Tėvynės redaktoriaus gražų kooperavimą su Lietuvos konsulatu.

SLA centrinės kuopos vardu, kurios pirmininku daugelį metų buvo M. Leo Vasil, kalbėjo J. Audėnas, tos kuopos iždo globėjas.

Rugsėjo 11 d. apie 2 val. iš koplyčios velionis buvo palydėtas į Evergreen kapines, Brooklyne. Prie duobės, kur skendėjo karstas vainikuose, paskutinį sudiev tarė prez. P. P. Dargis, dr. P. Grigaitis ir viceprez. S. Gegužis.

Laidotuvių saulėta ir karšta diena, žaliuojanti pieva, gėlės ir pilka žemė, kur amžinam poilsiui padėti velionies palaikai, lyg priminė Lietuvos laukų gamtą, kurios aplinkumoje M. Leo Vasil augo ir praleido savo kudikystės dienas, bet savo gyvenimo kelionę jis baigė šioje marių pusėje.

Sudėjus gėles, velionies giminių pakviesti, visi susirinko į Vytauto Belecko Winter Garden svetainę. Čia pagal lietuvišką paprotį prie bendro stalo dar buvo praleista viena kita valanda.

SLA KUOPŲ IR APSKRIČIŲ PRANEŠIMAI

SLA Pirmos Apskrities kuopoms pranešimas

Šiomis dienomis buvo išsiųsta visoms SLA pirmos apskrities kuopoms pranešimas, kad apskrities metinis suvažiavimas įvyks 1961 m. spalio (October) 22 d., sekmadienį, Lith's Klubo patalpose, 215 N. Main St., Shenandoah, Pa. Suvažiavimas prasidės 2 val. po pietų. Tačiau, jei dėl kokių nors priežasčių bent kuri kuopa tokio pranešimo negavo, tai prašau šį viešą pranešimą laikyti oficialiu kvietimu rinkti delegatus ir dalyvauti suvažiavime. **Jokių mokesčių nei kuopoms nei nariams į apskrities iždą nereikia mokėti.**

Vyrai ir moterys, šlemet sukanka 75 metai kai Susivienijimas pradėjo kurtis. Jis niekuomet nebuvo tokis stiprus ir pajėgus, kaip dabar. Prisiminkim tuos SLA pijonierius, kurie nesigailėjo nei darbo nei skatiko organizuodami Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

Tvirtai tikiu, kad turėsime svečių ir viešnių iš 7-tos apskrities, bus malonu juos matyti. Taigi, visoms SLA pirmosios apskrities kuopoms yra pravartu suvažiavime dalyvauti ir prisidėti prie tų darbų, kuriuos dažnai prisieina keletui asmenų atlikti. Ypatingai šiemet, kuomet mes jau švenčiam ir apvaikščiojam Susivienijimo Deimantinį Jubiliejų, privalom sukrusti ir stoti darban.

Bus malonu matyti gausingą suvažiavimą ir musų veidus pilnus pasiryžimo ir pasišventimo.

J. Gegužytė-Žalonienė,
SLA 1 Apskr. Sekretorė.

New Haven, Conn.

Bankietas Deimantiniam Jubiliejui paminėti

Po vasaros atostogų SLA 142 kp. susirinkimas įvyko rugsėjo 3 d. Dalyvavo apie 30 narių ir valdyba. Užrašų sekret. I. Merkevičius perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą, kuris buvo vienbalsiai priimtas. Protokole paminėta, kad į susirinkimą buvo atsilankęs svečias Vincas Alksninis, kuris pasakė įdomią kalbą, liečiančią SLA gerovę. V. Alksninis praeityje yra daug šioje kuopoje dirbęs — organizavęs ir pirmininkavęs.

Išklausyta visa eilė raportų ir pranešta, kad kuopos pirmininko žmona, Ona Pikelienė, prirašė į SLA Oną Gunturienę į antrą apdraudos skyrių. Nauja narė buvo vienbalsiai priimta.

Jubiliejinio bankieto komisija, kurią sudaro kuopos valdyba, reportavo, kad bankietas įvyks rugsėjo 24 d. Lietuvių svetainėje, 243 Front St., 1:30 val. Bilietai $2.50 asmeniui. Laukiama daug svečių iš aplinkinių miestų.

Suteikta rengimo komisijai teisė į banketą pakviesti Centro sekretorę p. Pivaronienę ir 4-to apskr. pirmininką p. A. Kasperavičių. Taip pat pakviesti šeštadienio mokyklos šokėjų grupė, kuriai vadovauja musų kp. narių duktė Lena Mikalavičiutė. Šokiams gros visų mėgiamas A. Gutauskas, Amerikoj gimusios trečios kartos lietuvis. Bus dar ir daugiau įdomybių, simboliškai išdekoruota scena, ką atliks menininkas Šušinskas.

Sužinota, kad yra sudaryta šeimininkių štabas, kuriam vadovauja Ona Pikelienė

Vieta, kur įvyks bankietas, yra ant didelės upės kranto, kas primena Lietuvos Nemuną. Prašome visų musų kuopos kvietimą priimti ir atsilankyti su svečiais į ruošiamą banketą.

J. Dičkienė.

St. Catharines, Canada

SLA 278 kuopos valdyba šaukia visuotiną narių susirinkimą rugs. 23 d., 7 val. vak., Harding Hotel antro aukšto patalpose. Bus svarstomas SLA 75-kių metų jubiliejaus minėjimo - pobuvio klausimas ir kiti einamieji reikalai. Fin. sekr. primena, kad nesumokėjusieji duokles galės jas sumokėti susirinkimo metu. Valdyba pageidauja, kad nariai, po ilgesnės atostogų pertraukos, susirinkime gausiai dalyvautų.

J. Girevičius,
SLA 278 kp. sekr.

MIAMI, FLA.

SLA 44 kuopos susirinkimas įvyks šių metų spalio 7 d., šeštadienį, 6 val. po pietų, M. L. C. Klube. Bus renkama nauja kuopos valdyba. Taip pat bus tartasi apie surengimą SLA 75 metų jubiliejaus paminėjimo, kuris yra numatomas lapkričio 5 d., sekmadienį, 5 val. Bus banketas su įvairia programa.

Visi nariai kviečiami susirinkime dalyvauti.

Marge Aleksynas,
SLA 44 kp. koresp.

Detroit, Michigan

Pranešu, kad vasarai pasibaigus SLA 352 kuopos susirinkimai bus laikomi pastoviai kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį, 12:30 val., visiems žinomoje buvusioje lietuvių salėje, pradedant spalio 1 d.

Tenka pastebėti, kad ne visi kuopos nariai ateina į susirinkimus ir tada reikia patiems nariams važinėti pas išdininką ar kitus kuopos narius, kad sumokėjus mokestį. Toks duoklių mokėjimas nepraktiškas. Geriausiai duokles mokėti kuopos susirinkime. Todėl atvykite visi į kuopos susirinkimą nurodytu laiku ir atsineškite mokesčių knygeles. Sumokėjus duokles raštininkas pakvituos knygutėje jų gavimą.

F. Matuzas,
SLA 352 kp. pirmin.

Miami, Florida

Graži A. G. Kaulakienės veikla

Miami lietuviai turi nedaug savo tarpe inteligentų: du gydytojus, tris advokatus, tris kunigus ir tris mokytojus, kurie tarnauja viešose mokyklose (Public Schools). Iš jų yra viena visiems lietuviams gerai pažįstama Ona Gertruda Kaulakienė. Ji dalyvauja Miami lietuvių visuomeniniame veikime tiek, kiek jai laikas leidžia. Yra SLA 44-tos kuopos finansų sekretorė jau daugiau kaip 12 metų ir tą darbą atlieka nuoširdžiai. Ji turi įgijusi gerą vardą viešose mokyklose, kaip viena iš geriausių mokytojų. Dabar baigia Miami Universitetą su Masters Degree, su aukščiausiais pažymėjimais. Mums malonu pastebėti, kad mes, Miami lietuviai, turime gabių žmonių, norinčių ir mylinčių mokslą. Linkime Onutei daug sekmės ir sveikatos skleisti lietuvišką propagandą amerikiečių tarpe.

A. G. Kaulakienė, baigiantis mokslų metams, yra kviečiama su paskaitomis apie Lietuvą po įvairias mokyklas, aukštesniems skyriams pademonstruot lietuvišką muziką ir šokius, pasakyt trumpą Lietuvos istorinę apžvalgą. Ji pasipuošia tautiniais drabužiais, paima Lietuvos žemėlapį, lietuviškus rekordus paskaitai pajvairinti. Paskaitoms ją kviečiasi daugelis mokyklų. Amerikiečiams ji labai patinka.

Labai butų malonu, kad šiame pietų krašte daugiau tokių lietuvių atsirastų.

L. J. Stasiulis.

Kas apsilenkia su SLA — To bus rytdiena akla.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANO "TĖVYNĖS"

Sveikatos Skyrius

Šį skyrių, skirtą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sveikatos reikalams, veda Sveikatos Komisija, SLA 51-mo Seimo išrinkta iš 3 medicinos gydytojų: MOTIEJAUS NAŠVYČIO M. D., Komisijos pirmininko ir Komisijos narių VINCO TERCIJONO M. D. ir ALBINO GRIGAIČIO M. D.

Rašo DR. V. TERCIJONAS, Brooklyn, N. Y.

Apie protu atsilikusius ir jų globą

Moronai yra mažiau atsilikę protu asmenys; jų inteligentiškumo rodiklis arba I. Q. nuo 50 iki 69, o proto gabumai atitinka 7-10 metų normalaus vaiko protą. Jiem trukšta pilno sugebėjimo savarankiam gyvenimui, bet jie daro pažangą mokyklos žemesnėse klasėse, išmoksta skaityti ir rašyti, bet nedaugelis gali kilti aukščiau ketvirto skyriaus. Sunedidele priežiura jie gali atlikti paprastus nesudėtingus darbus ir net valdyti automatines mašinas. Kiek žemesnio laipsnio gali plaut indus, but pasiuntiniais. Bet moronams trukšta apsukrumo tvarkyt savo reikalus, nors jie kartais turi savo einamas sąskaitas bankuose, kur gali patys taupyti ir išimt pinigus, arba tik su maža priežiura. Moronai sudaro apie 75 nuoš. visų protu atsilikusių. Nemažai moronų yra kilę iš tėvų su šeimyninio tipo silpnaprotybe. Jų dalis gali prisitaikyti prie bendruomenės gyvenimo, but paprasti darbininkai ir save išlaikyti. Valstybinėj mokykloj jie pereina sutrumpintą mokyklos kursą, pramoksta kurį amatą ir po to gali išeit iš įstaigos ir užsidirbti sau pragyvenimą, pasilikdami ilgesnį laiką mokyklos priežiuroj.

Tarp moroną ir normalaus proto žmonių yra tarpinė ir pereinama grupė asmenų, su J. Q. 10-19. Jie gali baigti penktą ir šeštą mokyklos skyrius ir buti paprasti darbininkai ar juodadarbiai ir patys rupintis savim, jeigu yra pastovaus tvirto temperamento ar budo. Lėto ar buko proto asmenys su I. Q. 80-89 pajėgia baigti pradžios mokyklą (amerikoniško tipo) ir buti pusiau kvalifikuoti darbininkai, patarnautojai ir namą darbininkai.

Toliau eina vidutinio gabumo asmenys su I. Q. nuo 90 iki 109; jie gali baigti aukštesnę mokyklą ir but raštinės tarnautojai, kvalifikuoti amatininkai, mechanikai ir technikai. Aukštesnių gabumų asmenys su I. Q. 110-119 pajėgia baigti kolegiją. Labai gabūs asmenys su I.Q. 120-139 gali išeit aukštąjį mokslą ir but mokyti profesionalai (daktarai, teisininkai, inžinieriai ir kiti) ir užimt aukštas vietas valdžioje. Jeigu I.Q. yra 140 arba aukščiau, tokie asmenys skaitomi su genijaus gabumais (nors tai yra reti atsitikimai). Tokie yra proto gabumų laiptai nuo idioto iki genijaus.

Didelės reikšmės turi aukštesnio laipsnio moronai ir asmenys su inteligentiškumo rodikliu I.D. ir I.Q. nuo 70 iki 89, nes jie dėl savo atsilikimo moksle sudaro daugiausia problemų mokykloj, o už jos sienų dėl savo didelio skaičiaus turi socialę ir ekonominę svarbą bendruomenėj, nes ne retai juos tenka kontroliuoti ir išlaikyti; Teismo reikalams yra nustatyta, kad asmuo, kurio proto amžius yra daugiau kaip 10 metų, o I.Q. virš 65, turi but atsakingas už savo nusižengimus ir nusikaltimus prieš įstatymus. Į karo tarnybą gali but priimti asmenys, kurių proto amžius yra ne žemesnis 10 metų. Šiais laikais karo technika padarė didžiulę pažangą ir reikalauja didelio įgudimo. Tokie kareiviai su 10 metų vaiko protu tinka ne tik bulves skusti (tokį arbą J. V. kariuomenėj užduoda ir normalaus ir aukštesnių proto gabumų kareiviams, kad jie prie visko priprastų). Kur yra paprasti nesudėtingi darbai, ten gali but priimti nurodyto proto amžiaus pavieniai kareiviai, jeigu jie yra ramaus, pastovaus budo ir judrus.

Inteligentiškumo arba proto gabumų nustatymas. Tam yra išdirbti įvairūs testai, jų vardų čia neminėsiu, kad perdaug nesileisti į smulkmenas. Testų užduotis: atminties, dėmesio ir kitų proto gabumų tyrimas taikomas pavieniem asmenim arba grupėm — kariuomenės, mokyklų, teismuose ir kitiems reikalams. Testai atliekami žodžiu arba pavedant vykdyti įvairius uždavinius, piešinius, su blokais (medžio gabalais) ir kt. Testų pavyzdžiai nustatyti pagal metus. Yra priimta skaityti, kad žmogus pasiekia savo protinį gabumų brendimo ribą šešiolikos metų. Darant testą palaipsniui vis duodami sunkesni testų pavyzdžiai ir nustatomas tiriamo asmens proto amžius. Kad sužinot inteligentiškumo rodiklį nuošimčiais arba I.Q., reikia proto metus padalyti iš chronologiškų metų, bet ne daugiau kaip 16, nors tiriamas asmuo butų vyresnis ir padaugint iš 100.

Kaip aukščiau minėta, yra priimta skaityti, kad asmuo yra protu atsilikęs, jeigu jo inteligentiškumo rodiklis I.Q. yra žemiau 70. Be proto gabumų dar imama dėmesin kiti tiriamo asmens privalumai, kiek jis pasiduoda auklėjimui, jo elgesys, jo budas ir emocinis reagavimas (susijaudinimu) ir socialinis prisitaikymas. Socialinis nepakankamumas yra suprantamas ten, kur protu atsilikęs asmuo reikalauna globos, priežiuros ir vadovavimo savo paties apsaugai ir gerovei.

Proto atsilikimo priežastys gali but nagrinėjamos įvairiais požiuriais. Jos gali but suskirstytos į veikiančias prieš gimimą (nuo paveldėjimo), į smegenų sužalojimus gimimo metu ir į smegenų sužalojimus po gimimo ir nuo įvairių ligų, bet iki užbaigimo protinio bendrumo.

Čia dar priskiriamas blogas maitinimas ir vitaminų stoka jaunam amžiuj, jeigu ilgai tęsiasi, gali palikti nepataisomus smegenų žievės pakitimus su proto atsilikimu įvairaus laipsnio.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Atskaita 1-mo Bertainio, 1961 Metų

Išmokėjimai sausio, vasario, kovo mėn., 1961 m.

PAJAMOS 1961 M.

	Sausio	Vasario	Kovo
Visų kuopų duoklės	34,324.96	28,605.74	39,411.84
Administr.	285.56	24.00	
Rendos	173.10	173.10	173.10
Nuošimčiai	1,297.73	8,803.54	11,342.63
Atmokėtos Paskolos	1,560.00	1,100.00	1,725.00
Literature Aukos	3.60		
Studentų Fondui		5.00	
Certif. Paskolos		111.75	287.63
Nuoš. Certif. Pask.		19.41	4.58
Dr. M. J. Vinikas Sp. Moksl. Fond.			10.00
M. Buyus Ins. Dep.			22.45
Viso	37,644.95	38,842.54	52,977.23

Kovo mėn, 1961

Pomirtinių

Kovo 4, 1961	$3,275.00
Kovo 11, 1961	1,904.00
Kovo 18, 1961	5,907.00
Kovo 25, 1961	1,943.00
	$13,029.00

Ligoje Pašalpos

Kovo 4, 1961	$724.60
Kovo 11, 1961	1,025.27
Kovo 18, 1961	505.23
Kovo 25, 1961	777.77
	$3,032.87

Taupomoji Apdrauda

Kovo 4, 1961	$500.00
	$500.00

Atšauktoji Apdrauda

J. Ercius, Brooklyn, N.Y.	$338.28
M. Ercius, Brooklyn, N.Y.	121.20
C. Marcincavage, Nanticike, Pa.	28.58
D. J. Sutkus, New York	391.80
L. Cibaitis, Newark, N. J.	331.18
	$1,211.04

Vaikų Atšauktoji Apdrauda

L. Valatka, Detroit, Mich.	72.35
	$72.35

Pašalpos iš Našlių ir Našlaičių Fondo

K. Urbonavičius, Dorchester, Mass.	$10.00
P. Baranauskas, Bridgeville, Pa.	10.00
F. Zilionis, Pittsburgh, Pa	10.00
V. Magdelinskas, Wilkes-Barre, Pa.	10.00
U. Jaserienė, Chicago, Ill.	10.00
A. Papeika, Akron, Ohio	10.00
	$60.00

Atlyginimas Organizatoriams

M. Klimas, Linden, N. J.	210.55
N. T. Bayoras, Pittston, Pa.	13.50
A. Tamkus, Worcester, Mass.	3.00
A. Chesonis, Baltimore, Md.	47.50
J. V. Stilson, New York,N.Y.	27.20
T. Kloga, Springfield, Ill.	49.60
J. H. Maceiia, Pittston, Pa.	9.18
J. Kasputis, Kenosha, Wis.	23.00
L. Smulkstys, Chicago, Ill.	25.95
H. M. Griggs, Albany, N.Y.	7.50
M. F. Jokubynas, Toronto, Ont., Canada	4.50
A. S. Trečiokas, Newark,N.J.	6.00
M. Kenger, Plymouth, Pa.	25.40
J. Pleckaitis, Aliquippa, Pa.	18.80
O. Dzugan, Aliquippa, Pa.	10.90
K. J. Maciukas, Chicago, Ill.	4.63
V. Grebliauskas, Wyoming, Pa.	4.59
J. Sarapnickas, St. Catherine, Ont., Canada	33.85
P. Polgrimas, St. Catherine, Ont., Canada	30.30
M. Klimaitis, E. Gary, Ind.	21.00
J. Stockunas, Springfield, Ill.	9.20
S. Wibaras, Mahanoy City, Pa.	19.20
A. Ramanauskas, Mahanoy City, Pa.	41.92
A. Maliauskas, Rumford, Me.	3.00
V. Aperones, Buffalo, N. Y.	6.00
K. White, Buffalo, N. Y.	6.00
J. Juodikis, Chicago, Ill.	4.85
Wm. B. Prushis, Akron, O.	9.85
M. Anesta, Dorchester, Mass.	6.00
A. Shaltanis, Dorchester, Mass.	9.00
W. M. Anesta, Dorchester, Mass.	7.50
K. Vaitaitis, Brooklyn, N. Y.	6.73
J. Petkevičius, Brooklyn,N.Y.	4.00
J. Vinciunas, Cambridge, Mass.	43.45
A. Kirtiklis, Akron, O.	10.50
E. Gaska, Akron, O.	4.08
A. Gediminskas, New Kensington, Pa.	1.41
J. Sakalauskas, New Kensington, Pa.	2.70
J. J. Ruckus, New Kensington, Pa.	69.70
P. Zilinskas, Los Angeles, Cal.	11.51
L. Rickevičienė, Toronto, Ont., Canada	22.15
A. N. Jagiella, Chicago, Ill.	44.16
N. N., Brooklyn, N. Y.	73.10
J. P. Labzentis, Chicago, Ill.	12.65
F. Petraitis, Melrose Park, Pa.	20.55
A. Vinikas, New York, N. Y.	23.10
D. Blazas, New York, N.Y.	3.35
A. Mikuzis, Chicago, Ill.	24.44
O. Biezis, Chicago, Ill.	28.65
B. Keblaitienė, Detroit, Mich.	16.70
	$1,122.40

Atlyginimas Daktarams

A. Maliauskas, Rumford, Me.	4.00
J. P. Mikalonis, Dorchester, Mass.	3.00
S. J. Jasaitis, Jamaica Plain, Mass.	4.00
I. Kaunelis, Detroit, Mich.	5.00
	$16.00

Pild. Tarybos ir Komisijų Reikalai

SLA Pild. Tarybos kelionės išlaidos, nakvynės ir dienpinigiai	$2,167.30
	$2,167.30

Tėvynės Reikalai

Mass. Printing Co., N. Y. C.	473.16
H. Rice Printing Co.,N.Y.C.	110.00
Postmaster, New York, N.Y.	36.80
Dr. A. Grigaitis, Brooklyn, N. Y.	66.66
A. Sodaitis, N. Y. C.	30.00
	$716.62

Sugražinti Mokesčiai

Apdraudos Fondas	$75.28
Mišrus Fondas	2.70
Vaikų Fondas	4.16
Lėšų Fondas	4.80
	$86.94

SLA Nuosavybės

307 W. 30th St., N. Y. C.	$459.50
128 So. Maine Ave., Atlantic City, N. J.	74.39
	$533.89

Algos

SLA raštinės tarnautojų	$2,830.90
SLA Spaustuvės tarnautojų	994.90
SLA Pild. Tarybos narių	480.00
	$4,305.80

Įvairūs išmokėjimai

Literatura	$23.80
Remington Rand, Buffalo, N. Y.	63.00
Joyce Bros. Co., Chicago, Ill.	34.88
Paštas	124.13
L. E. Goodfarb, Philadelphia, Pa.	1,030.00
Schalit Printing Co., N.Y.C.	263.13
Social Security	231.65
New York Telephone Co.	148.94
Smulkios išlaidos	18.85
Yurgelun Insurance Agency, Brockton, Mass.	540.00
SLA Pild. Tarybos telefono ir pašto išlaidos	152.05
Raštinės išlaidos	11.40
Pennsylvania Frat. Congr.	10.00
V. Mazelis, Brooklyn, N. Y.	29.00
A. Sodaitis, Brooklyn, N. Y.	30.00
Cooper Stereotype Co. N.Y.C.	4.97
Economy Photo Engr. Co., New York City	40.25
	$2,756.97
Viso kovo mėn., 1961	$29,611.18

B. Pivaronas,
SLA Sekretorė

Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo veikla

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas (LAPK) suorganizuotas 1907 metais. 1957 metais LAPK atšventė savo 50 metų sukakties jubiliejų. Šiuomet LAPK ruošia spalio-Oct. 28, 1961 m. nuosavo namo įsigijimo 30 metų sukakties jubiliejinį banketą.

Klubas nuo susiorganizavimo dienos laikosi principo: **"Patraukti klubo narius, kad jie taptų Jungtinių Valstijų piliečiais; gintų lietuvius ir lietuvybę nuo niekinimo; aukštų lietuvybę ir kelti brolišką meilę ir kelti draugiškumą tarpe lietuvių".** Ar gali but gražesni ir geresni idealai? Aišku, kad ne!

Tais užbrėžtais tikslais L. A. P. K. apie save suburė gražų burį Brooklyno lietuvių. Tokius tikslus turėdamas, 1930-31 metais klubas pasistatė nuosavą namą, suverbavo ne vien Amalgameitų unijos lietuvių 54 skyriaus kriaučius su kapitalu, 15,000 dolerių paskolos, bet taip pat ir Šv. Jurgio draugiją su kitu 15 tukstančių dol. paskolos namo statybai, inventoriui įsigyti; Klubą išpuošti užkvietė Brooklyno ir apylinkės lietuviškus biznierius į talką, taip pat su pinigais. Ir, reikia pabrėžti, kad kaip didesnės musų organizacijos, taip ir biznieriai visi atėjo su savo dalimi. Nėveltui ir šiandien namo priemenėje (Vestibul) ant sienos, žalvario lentoje, duosniųjų biznierių vardai ir pavardės pagarboje į sieną įmurytos.

Iki 1930-31 metų Brooklyne lietuviuose vyravo nuomonė, kad Brooklyne lietuviai vieningai nieko negali padaryti. LAPK įrodė, kad galima neblogiau, kaip ir kitur, suvienyti lietuvius rimtam darbui! Tą darbą atliko L.A. P.K. su kaupu! Jis ne tik vieningai pasistatė nuosavą, 280 Union Ave. namą, bet visas paskolas organizacijoms apmokėjo iki cento.

Tiesa, musų tulos organizacijos nuo klubo atsitraukė. Kriaučius vertė tą padaryti A. C. W. unijos vyriausybė, nes jie turi savo namą. Jiems buvo reikalingi musų kriaučiai; jie juos ir atsiėmė. Šv. Jurgio draugija jau likvidavosi. Pavieniai senesnieji lietuviai, vieni išmirę, kiti išsikėlė į užmiesčius gyventi. Visas lietuviškas judėjimas laipsniškai pradėjo stingti: susirinkimai, parengimai, vestuvės, pokyliai pradėjo mamažėti. Nors klubas skolų neturi, bet pats biznis susmulkėjo. Narių nuotaika, kokia ji buvo 1930-31 m., ėmė pulti. Susirinkimai menkučiai. Seniau renkant valdybą, kandidatų netrukdavo. Dabar vos galima priprašyti, kad apsiimtų. Vienu žodžiu, didelis lietuvių tarpe pasikeitimas.

Tose skirtingose sąlygose, klubo Board of Directors užsibrėžė sau tikslą išjudinti ne tik savo narius, bet organizacijas, pavienius simpatikus, kad jie susidomėtų musų visų (Brooklyno) lietuvių įsigyta nuosavybe. Kas tik ką rengia, ar butų vestuvės, banketai, susirinkimai, diskusijos, prakalbos; bet tik koks lietuviškas parengimas, turėtų buti rengiamas musų visų įkurtame LAP klube, 280 Union Ave., Brooklyne.

Spalio-Oct. 28, 1961 klubas ruošia 30 metų sukaktles jubiliejų, kaip pastatytas nuosavas namas. Jeigu 30 metų atgal, statant tą namą, buvo suverbuoti visi Brooklyno ir apylinkės lietuviai, tą namą pastatyti, tai šiandien jie raginami; jie prašomi ateiti į musų jubiliejinį banketą. Bankete ne tik pasilinksminsime, bet persimesimee po žodį kitą, kaip vieningai ir sutartinai klubą ne tik išlaikyti, bet jį praplėsti, padaryti jį didesdesnį ir aktingesnį, negu jis yra šiandien.

Vienas iš Komiteto Narių.

SLA 198 ir 354 kp. Akron, Ohio parengime prezidentas P. P. Dargis (viduryje) kalbasi su nariais ir svečiais. Antras iš eilės yra kuopos finansų sekretorius F. Joga.

Amerikos "Melting Pot" istorija

Net ir ankstyvosiomis dienomis Amerika buvo visokiausių tautybių ir religijų "Melting Pot." Beveik per 170 Amerikos koloninio egzistavimo metų (nuo 1607 ligi 1776 m.) keleiviai iš Olandijos, Prancuzijos, Skotijos, Airijos, Vokietijos, Švedijos ir kitur atvyko ir apsigyveno Naujajame Pasaulyje. Jie paliko savo gerai pažįstamas vietas, kuriose jie buvo įleidę savo šaknis ir persikėlė į svetimą, tolimą žemę už tukstančių mylių.

Kodėl jie čia atvyko? Todėl, kad Senasis Pasaulis jiem atsisakė suteikti ekonominių galimybių ar juos persekiojo dėl religinių įsitikinimų. Jie atvyko į Ameriką, nes šis kraštas jiems atrodė nepalyginamu ekonominių galimybių kraštu. Jame ypač buvo gausu naturalaus maisto žuvies formoje, upeliuosee ir upėse, laukinių paukščių formoje ir vaisių. Tačiau platus nepaliestos žemės ir miško plotai daugiausia viliojo pirmuosius Europos atvykėlius.

Amerikos naturalųs žemės turtai tačiau nebuvo lengvai pasiekiami. Imigrantai turėjo susijungti bendroje kovoje prieš naturalias jėgas. Kalbos ir papročių skirtumai nyko prieš svarbą bendrai nugalėti laukinius nepaliestus plotus ir juos pasijungti sau. Pionieriškas gyvenimas dažnai iškėlė vienas kitam pagelbos butinumą, kad išlikus gyviem.

1782 m. tuoj po Amerikos Revoliucijos, Hector St. John de Crevecour, prancuzas, kuris trumpą laiką gyveno Pennsylvanijos valstybėje, padarė labai žymią pastabą. Jis pastebėjo, kad vienas iš žymių visuomenės požymių yra tas, kad "visų tautų individai yra 'sutirpdyti' į vieną žmonių rasę." "Aš galėčiau nurodyti," pareiškė Crevecour, "šeimą, kurios senelis buvo anglas, žmona olandė, jų sunus vedęs prancuzę ir keturi anukai vedė žmonas keturių skirtingų tautybių..."

Tačiau, nežiurint Amerikos kolonines visuomenės įvairumo, anglų kultura dominavo. Faktas, kad daugelis neanglų tautinių grupių buvo pasiskirsčiusios po visas kolonijas, padėjo susilpninti ryšius, kurie rišo kolonijas su jų gimtaisiais kraštais. Kolonijoms bręstant ir vis turtingėjant, jos pasidarė vis daugiau savimi pasitikinčios ir vis labiau nepakentė anglų suvaržymų jų prekyboje, industrijoje ir savivaldoje. Ir galų gale visų tautybių kolonistai, neanglai ir anglai, pasisakė už individualią laisvę ir už krašto nepriklausomybę.

Tokių pavyzdžių buvo vokiečių imigranto, John Peter Zenger, sunus, kuris kovojo dėl spaudos laisvės New Yorke. Virginijoje kilęs Patrick Henry drąsiai pasisakė už rezistenciją prieš britus su šukiu: "Duokit man laisvę arba duokit man mirtį." Jis buvo škotų-airių kilmės. John Morton, Nepriklausomybės Deklaracijos signataras, savo protėvių kilmė galėjus nusekti ligi pirmos švedų kolonijos Amerikoje. Paul Revere, prancuzų hugenotų kilmės, perdavė žinią britų artinimasi Mass. valstybėje. Šis įvykis pradėjo ginkluotą kovą tarp kolonistų ir britų kareivių ir atžymėjo Nepriklausomybės Karo pradžią.

Iš šio susivienijimo dėl bendro tikslo prieš bendrą pavergėją kilo Amerikos tolerancijos tradicija — tolerancijos žmonėms įvairių kilmių ir įvairių religijų.

A. C.

DAUGIAUSIA SKAITO UŽSIENIO RAŠYTOJUS...

(E) Savo laiške "Tiesai" Kulturos m-jos bibliotekų sk. inspektoriai P. Navickaitė, A. Petrauskas iškėlė įdomius faktus iš Vilniaus ketvirtos masinės bibliotekos. Patikrinę skaitytojų darbininkų formuliarus jie patyrė, kad daugumoje skaitomos... užsienio rašytojų grož. literaturos knygos. Štai, darbinikė Vytėnaitė perskaitė 32 knygas ir jų tarpe 24 užsienio rašytojų, darb. Podvalnyj — 35 knygas (20 užsienio rašytojų), o darb. Buivydas perskaitė 12 vien užsienio rašytojų knygų. Girdi, esama knygų su "didele auklėjamąja reikšme" (taigi, komunistinio turinio...), o užsienio rašytojų knygų idėjinė vertė dažnai abejotina. Per partijos laikraštį raginama — reikia sistemingai gilintis į skaitytojų poreikius, suprask — sekti, ką tie darbininkai skaito...

—**Komunistų valdomoje Rytų Vokietijoje** ekonominiai reikalai tiek pablogėjo, kad Ulbricht-Rytų Vokietijos galva pareikalavo vyriausybės pertvarkymo ir naujų priemonių buklės pagerinimui. Bet savo keliu jis skelbia, kad komunistai turi pilnas- teises visam Berlyne ir reikalauja iš "Vokietijos širdies" pašalinti demokratinių valstybių jtaką.

SLA garbingieji vadai
Rėmė laisvę mųs kadai.
Musų laisvės patirtis
Matė SLA savas viltis.

Lietuviškos Vestuvės

Jau nuo žilos senovės lietuviai šventė vestuves labai iškilmingai ir žiurint kurioje vietovėje, su labai įvairiomis apeigomis. Vestuvių papročiai tai ir bus vieni iš gražiausių lietuviškųjų papročių. Vestuvės lyg drama, kurios turinys veiksmu vaizduojamas. Čia randame visą burį veikėjų: jaunąją mergelę, apkaišytą rutomis; šelmį bernelį, kuris stengiasi ją išvilioti į svetimą šalį, piršlį melagį, senus tėvelius, jaunųjų draugus ir drauges. Jaunosios skyrimasis su tėveliais ir gimtaisiais namais sudaro vestuvinės dramis turinį. Veiksmo laikas tęsiasi gan ilgai, kartais net visą savaitę.

Lietuviškas vestuves galima suskirstyti į tris pagrindines dalis: piršlybas, jungtuves ir sugrąžtus.

Kad geriau galėtume įsivaizduoti šią vestuvinę dramą, grįžkime į tėviškėlę. Ten toli pro laukus vingiuojasi Nemunas. Pakrantėmis ramųs, medžiais apaugę sodžiai. Pakelėse pasvirę smutkeliai. Laukuose siubuoja pribrendę javai, darželiuose žaliuoja rutos ir žydi įvairiaspalviai jurginai, rupestingai jaunų mergelių laistomi.

Neramiai plaka mergelės širdis, belaukiant mylimo bernelio, kuris žada padovanoti jai aukso žiedą. Nors jau daug kartų su juo susitiko, daug meilių žodelių prikalbėjo, bet dar negirdėjo tėvelių žodžio, dar neturi jų sutikimo. Bernelis pasiteiravęs ar gali piršliuosna atvykti, atjoja pažintuvių, kurių metu vičšai su mergele susipažįsta. Tada ir išgirsta tėvelių žodį. Pažintuvių metu dainuojamos dainos, kuriose bernelis šeria žirgelį, joja dieną ir naktelę, keliasi per Nemuną, randa mergelę linelius beraunančią ir t.t. Po pažintuvių bernelis gali jau dažniau lankytis ir praėjus kuriam laikui atvyksta ne vieenas, bet su piršliu. Piršlys, vos tik įėjęs, pradeda jau iš anksto paruoštą kalbą.

—Sveikina šis jaunikaitis tamstų dukterį ir jieško sau šeimininkės — malonios, geros, ugnies kurėjos ir sergėtojos, verpėjos, audėjos, tokios, kuri mylėtų savo busimąjį vyrą ir jo gimines, kad mokėtų elgtis prie pečio ir prie svečio.

Išskaičiavęs jaunosios privalumus piršlys sėdasi su jaunuoju už stalo, išsitraukia atsivežtą vyną, degtinę, midų ir vaišinasi kartu su tėvais. Tada piršlys pradeda girti jaunąją, iškeldamas jo gerumą, gudrumą, turtų gausumą. Jei jaunoji atsisako tekėti už viską piršliui atsilyginama, o jei sutinka, tai paskiriama sutartuvių diena. Per sutartuves jaunoji aiškiai pasižada tekėti. Pasikalbama ir apie busimąjį gyvenimą. Sutartuvių vakarą dainuojamos graudžios dainos:

Ant ežerėlio rymojau, rymojau,
Baltąsias rankeles mazgojau, mazgojau.
O jųs rankelės baltosios, baltosios,
Kam jųs pateksit mielosios, mielosios.

Praslinkus kelioms savaitėms sukviečiami jaunosios giminės, draugai ir draugės žiedynoms. Jie yra liudininkai sumainant jauniesiems žiedus. Tuo ir baigiasi pirmoji vestuvių dalis.

Jungtuves galima dar suskirstyti į skyrelius: didvakaris, mergvakaris, jungtuvės ir išleistuvės.

Didvakary jaunojo giminės susirenka pas jo tėvus, o jaunosios pas jos. Aptariamas vestuvės, išsiunčiami kviesliai kaimynų kviesti. Kvieslys, pasipuošęs rutomis, apsikaišęs kaspinais, įvairaus sąmojaus žodžiais, iškilmingai kviečia visus į vestuves. Užtai jis gausiai apdovanojamas. Pats iškilmingiausias ir svarbiausias vakaras tai mergvakaris. Visa sodyba išpuošta: vartai, durys apipinti vainikais, apkaišyti gėlėmis. Jaunoji mergelė apsupta savo draugių pulko, taip pat puošiama, šukuojama ir graudžiai apdainuojama. Vos tik pastebėjus, kad jaunasis su savo buriu atjoja, tuoj užkeliami visi vartai, užrakinamos durys. Visi apsimetę nepažįstamais klausinėja įvairius klausimus.

—Ar daug jusų yra?

—Kiek turi saulė šviesybės, marios smilčių, ponas piktybės, tiek yra musų jaunų bernelių, puikiai papuoštų, ant arklių sėdinčių, saldžiais žodeliais kalbančių.

—Kogi jums reikia?

—Reikalaujam nakvynės, uliojimų, saldžių žodelių, o musų kunigaikščiui šviesiam mėnuliui aiškios saulutės—mergaitės.

Įėjęs į vidų randa suolus apsėstus. Juos piršliui smailaliežuviui tenka brangia kaina išpirkti. Jis pradeda derybas.

—Iš kur esate

—Iš Rymo miesto iš tolimos žemės.

—Ar turite raštus?

—Turime raštus į visus kraštus. Galite mus priimti.

—Keli atjojote?

—Tiktai trys šimtai: šimtas klišių, šimtas plikių ir šimtas gerų, dorų žmonių... ir t.t.

Mergaitės pašiepia pajaunius dainomis, o jaunoji pasislepia ir vargšui piršliui tenka ją surasti. Šioms ceremonijoms pasibaigus visi sodinami už stalo ir vaišinami. Sekantį rytą jaunieji rengiasi važiuoti bažnyčion. Jaunasis dovanoja jaunajai batus, o ji jam savo pačios pasiutus marškinius. Prieš išvažiuojant jaunoji apkabina motinos kelius ir ašarodama prašo palaiminimo. Jungtuvės vyksta bažnyčioje.

Grįžus iš bažnyčios jaunosios tėvai pasitinka su duona ir druska, linkėdami jiem daug laimės gyvenime. Susirinkę juos barsto grudais, kad gerai sektųsi ukininkauti. Tada tėvai veda jaunąjį tris kartus apie stalą, norėdami nubaidyti piktąsias dvasias. Po šių apeigų jaunoji ruošiasi vykti į jaunojo šalį. Bernelio pulkas turi išpirkti kraitį, už kurį tenka brangiai sumokėti. Išpirktus kraičius kraitvežiai sukrauna į vežimus, už tai jie apdovanojami rankšluosčiais, kuriais apsirišę išvažiuoja. Jaunajai prisiartina sunkiausias momentas — atsiskyrimas su tėveliais. Atsisveikinama su daina.

Žirgeliai sukinkyti,
Prie gonkų sustatyti.
Sudiev, miela močiute,
Daugiau jau nebegrįšiu.

Jaunojo šalyje juos taip pat sutinka tėvai su duona ir druska. Susėdus visiems už stalo prasideda marčpietis. Čia svočia su savo didžiuliu karvojum vaišina svečius. Jaunajai nuima rutų vainikėlį ir uždeda nuometą, tai ženklas priėmimo į moterų tarpą.

Vestuvių apeigos baigiamos piršlio korimu, nes jis perdaug primelavo, atvykusieji nerado nei tų žadėtų rumų, nei turtų. Bet čia jaunoji jį išgelbsti padovanodama rankšluostį. Ir vieton piršlio pakariama iškamša. Pakorus piršlį, visi svečiai jau pradeda skirstytis namo. Čia jie apdainuojami dar pašiepiamomis dainomis.

Sveteliai, sveteliai,
Nebukit paršeliai,
Mokėjot ateiti,
Mokėkit išeiti.

Savaitei praslinkus jaunoji grįžta pas savo tėvus ką vadina sugrąžtais. Čia vėl linksminamasi, vaišinama, dainuojama. Jaunoji išvykdama pasiima ugnies iš tėvų namų ir ant jos išverda pirmus pietus ir iškepa pirmąją duoną. Tuo ir baigiamos gražiosios lietuviškos vestuvės.

Sk. Karys

Amerikos Lietuviu Veikla

MIRĖ KAROLIS ŽALKAUSKAS

Buvęs VLIKo Vykdomosios Tarybos pirmininkas

Rugsėjo 16 d., po ilgos ir sunkios ligos Washington, C. C. mirė Karolis Žalkauskas, žinomas visuomenės veikėjas ir Nepriklausomos Lietuvos valstybės aukštas pareigunas.

Karolis Žalkauskas buvo gimęs 1892 m. Šukionių dvare, Stačiunų vals., Šiaulių apskr. Teisių mokslus baigęs Maskvos universitete.

Kaip teisininkas Karolis Žalkauskas ėjo įvairias ir atsakingas pareigas Lietuvos Respublikos įstaigose. Buvo teismo tardytoju, vidaus reikalų ministeriu, Klaipėdos krašto gubernatoriumi, tribunolo prokuroru ir universiteto profesoriumi teisių fakultete.

Priklausęs valstiečių liaudininkų srovei. Taip pat vadovavęs Lietuvoje tarptautiniam Rotary klubui.

Į Ameriką atvyko 1948 m. Čia įsijungė į Lietuvos vadavimo darbą ir 1952 m. buvo išrinktas VLIKo Tarybos pirmininku ir ryšium su šiom pareigom buvo išvykęs į Vakarų Vokietiją. Po kurio laiko grįžo ir iki mirties gyveno Washington, D. C.

Dideliame nuliudime liko velionies žmona Kotryna, brolis, sesuo ir kiti artimieji.

Karolio Žalkausko netekimas yra nuostolis musų visuomenei ir Lietuvos vadavimo reikalams, kuriems jis dirbo, jais rupinosi ir sielojosi siekdamas musų krašto laisvės.

Atžalyno Redaktorei, SLA Jaunuolių Komisijos narei

INDREI JUDITAI AUDĖNAITEI

tragiškai žuvus, giliai užjaučia jos tėvų, sesutės ir artimųjų skausmą.

SLA PILDOMOJI TARYBA:

PREZIDENTAS, P. P. DARGIS
VICE-PREZID. S. GEGUŽIS
SEKRETORĖ, B. PIVARONAS
IŽDININKĖ, N. GUGIS
IŽDO GLOB., E. MIKUŽIUTĖ
IŽDO GLOB., ADV. S. BREDES
DAKTARAS KVOT., DR. S. BIEŽIS

Nelaiku apleidusiam gyvųjų pasaulį visuomeninkui ir buvusiam SLA Jaunuolių Komisijos nariui

JURGIUI JAKS-TYRIUI

giliai užjaučia jo giminių ir artimųjų gedulą

SLA PILDOMOJI TARYBA:

PREZIDENTAS, P. P. DARGIS
VICE-PREZID. S. GEGUŽIS
SOKRETORĖ, B. PIVARONAS
IŽDININKĖ, N. GUGIS
IŽDO GLOB., E. MIKUŽIUTĖ
IŽDO GLOB. ADV. S. BREDES
DAKTARAS KVOT. DR. S. BIEŽIS

Netikėtoje nelaimėje žuvus

JUDITAI AUDĖNAITEI

SLA Atžalyno redaktorei, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą O. J. Audėnų šeimai.

SLA JAUNUOLIŲ KOMISIJA:

P. Dagys, A. Valatkienė, J. Valatka, A. Gustus, V. Virbickas, J. Maldutis, G. Avižonytė, B. Anskolytė, G. Vaičiunaitė, J. Trečiokienė, R. Budvitis, N. Bajoras, C. Austin, E. Mileriutė.

J. K. KANADOJE: **J. Strazdas, J. Breikšaitis, I. Sajauka, G. Vėlyvis ir L. Radzevičius.**

Tragiškai žuvus SLA kuopos narei

STUD. INDREI J. AUDĖNAITEI

jos tėvelius, sesę Daivą ir gimines giliai užjaučia

SLA 126 KUOPOS VALDYBA IR NARIAI

Didžio skausmo valandoje, netekus mielos dukrelės **JUDITOS,** reiškiame giliausią užuojautą O. J. Audėnų šeimai.

LYDIJA IR ANDRIUS VAIŠVILAI

Tragiškai žuvus

JURGIUI JAKS-TYRIUI

jo giminėms ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą

SLA 368 KP. VALDYBA IR NARIAI

◆ **Stasys Valatka,** Elizabetho, N. J., vietos veikėjas, neretai prašo amerikiečių dienraščiams. Rugs. pradžioje "Elizabeth Journal" įsidėjo didesnį St. Valatkos rašinį, kur šis lietuvis daug karčios tiesos pasako New Jersey gubernatoriui dėl to, kad leidžiama sprausminiams lėktuvams naudotis Newarko aerodromu, esančiu čia pat prie Elizabethi miesto ribų.

◆ Darbšti Paterson, N. J., veikėja **Marija Saulienė** šiuo metu rimčiau susirgusi. Keletą savaičių ji bus priversta visą laiką paskirti poilsiui. Tarp kitko, Šaulienės maisto krautuvė — vienintelė Patersone, kuri turi lietuvišką vardą, butent, "Neringa".

◆ Plačiai jaunimo tarpe žinomi broliai **Antanas ir Sigitas Bobeliai,** abu inžinieriai, prieš kiek laiko paliko Brooklyną ir nusikraustė giliau į Long Island, kur kiekvienas sau pirko namus. Rugp. mėn. Antano Bobelio šeima susilaukė naujagimio sunaus, trečią iš eilės, o Sigito — dukros. Šie abu broliai yra buv. Lietuvos kariuomenės majoro Balio ir Antaninos Bobelių sunųs.

◆ Brooklynietis **Jonas Rimavičius,** visad esąs jautrus lietuviškiems reikalams, buvo nuvykęs į Baltimorę aplankyti savo sunėno Edvardo Rimavičiaus, karo veterano, kuris nuo per. II pas. karą įgytų smugių vis dar negali pilnai atsigauti. Kitas J. Rimavičiaus sunėnas Jonas Rimavičius, šiais metais pradėjęs gauti Dėdės Samo kariuomenės pensiją, šį mėnesį išvyko į Vokietiją toliau tęsti karinių pareigų.

MIRĖ VERONIKA NORVAIŠAITĖ

Ji buvo ilgametė SLA 242 kuopos narė Brooklyne, N. Y. Po trumpos ligos mirė rugp. 29 d., 1961 m. Buvo palaidota iš Apreiškimo bažnyčios į šv. Jono kapines, rugs. 2 d.

Velionė buvo kilusi iš Skilvonių km., Joniškio parapijos, Šiaulių apskr. V. Norvaišaitė buvo sąmoninga lietuvė, gili patriotė ir rėmėja visų lietuviškų darbų. Priklausė prie SLA 242 kp., Tautininkų klubo, Šaulių rėmėjų burelio, Liet. Vasario 16 gimnaz. rėmėjų burelio, Am. Liet. Taut. Sąjungos 1-mo skyr. ir kt.

Nuliudime paliko seserį ir svainį Narvydus, seserį ir svainį Laurinaičius, Sunderland, Mass., pusbrolį A. Šimkuną Chicagoje, pusbrolius Martiną ir Klemą Ragauskus, Paterson, N. J., dvi seseris, brolį ir daug giminių Lietuvoje. Dėl jos mirties liudi daugelis draugų ir pažįstamų.

Tegul velionei buna lengva Dėdės Samo žemelė.

Pranas.

Veronika Norvaišaitė

PASIKEITIMAI LITUANUS REDAKCIJOJ

Lituanus redakcijoj paskutiniu metu įvyko eilė pasikeitimų. Alina Staknienė, keletą metų labai sekmingai vadovavusi žurnalo redakciniam darbui, su pirmojo šių metų numerio išleidimu iš vyr. redaktorės pareigų pasitraukė. Tas pareigas antrojo numerio, skirto M. K. Čiurlionio paminėjimui, redagavimui perėmė redakcijos veteranas Kęstutis Čerkeliunas. Šiam numeriui pasirodžius, redakcija keliama į Chicagą, kur jai vadovaus jaunimo tarpe plačiai žinomas Adomas Mickevičius, buv. akademikų skautų žurn. Musų Vytis redaktorius.

NAUJAS LITUANUS NR.

Šiomis dienomis skaitytojams išsiuntinėjamas naujas **Lituanus** numeris. Jis skirtas musų garsaus M. K. Čiurlionio paminėjimui, jo 50 m. mirties sukaktį minint. Pastebėtina, kad šiame leidiny spausdinami beveik išimtinai svetimtaučių rašiniai; tai gyvai rodo Čiurlionio kurybiškumo pripažinimą už musų bendruomenės ribų. Numerio vyr. redaktorium yra K. J. Čerkeliunas, talkininkaujamas redakcinio kolektyvo ir A. Rannit.

◆ Brooklyniečiai, **Edvardas ir Kazimiera Genevičiai,** aną savaitę artimų bičiulių tarpe atšventė savo sidabrinių vestuvių sukaktį. Edvardas Genevičius yra vienas iš aukštesnių N. Y. Transit Authority pareigunų.

◆ **Stasys Jakštas,** dirbąs New Yorko centriniame pašte, laimėjo šių metų New Yorko paštų "Darbščiausio paštininko" vardą. Ta proga St. Jakštui buvo paskirta 50 dol. premija. Tai pirmas atsitikimas, kai lietuviui teko tokia garbė. S. Jakštas yra SLA 126 kp. narys ir Tėvynės bendradarbis.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven 21, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. SHALINS IR
J. B. SHALINS
Tel. VIrginia 7-4499

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė ataskaita

SLA DEIMANTINIAI METAI

SEPTEMBER 16, 1961

Išmokamos Apdraudos

PRANCIŠKUS SUTKUS, 36 kp., Chicago, Ill., gimęs lapkr. 14, 1892 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkr. 1, 1936 m., mirė rugpiučio 8, 1961 m. Velionio seeserei Mary Smailis pomirt. išmokėta $150.00

ONA BRAZINSKIENĖ, 57 kp., Worcester, Mass., gimusi rugp. 7, 1885 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė liepos 1, 1928 m., mirė rugp. 24, 1961 m. Velionės dukterims Anne Brazinskas-Uchaley ir Amilia Brazinskas-Cummins pomirt. išmokėta $600.00

DOMICELĖ REMENIENĖ, 185 kp., E. Chicago, Ind., gimusi balandžio 23, 1894 m., Telšių apsk., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkr. 4, 1927 m., mirė rugp. 11, 1961 m. Velionės pomirtinė išmokėta Alnai Karvelis $300.00

ANTANINA METRIKIENĖ, 352 kp., Detroit, Mich., gimusi rugs. 29, 1894 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 3, 1940 m., mirė liepos 22, 1961 m. Velionės dukterei Helen G. Madison pomirtinės išmokėta $500.00

Viso $1,550.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso $113,333.68

IŠMOKAMOS VAIKŲ TAUPOMOS APDRAUDOS

Cleve A. Canham, 158 kp., Springfield, Ill. $250.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso $1,150.00

Išmokamos Ligoje Pašalpos

327.	P. Sebastinienė, 13 kp., Minersville, Pa. 6 sav.	$27.00
328.	J. Vilcinskas, 14 kp., Cleveland, Ohio, 4 sav.	24.00
329.	K. Vadluga, 43 kp., So. Boston, Mass., 5 sav. r d.	33.75
330.	M. Sleckienė, 90 kp., Bridgeville, Pa., 5 sav. 1 d.	15.89
331.	V. Jurkonis, 158 kp., Springfield, Ill., 6 sav.	18.00
332.	J. Dauzvardienė, 208 kp., Chicago, Ill., 8 sav.	36.00
333.	A. Ceseikienė, 211 kp., Mahanoy City, Pa., 1 sav.	9.00

Viso $163.64
Nuo pradžios šių metų bendrai viso $20,643.31

B. PIVARONAS,
SLA Sekretorė.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(LICENSED BY INTOURIST)

PASKUBINA JUSŲ SIUNTINIUS JUSŲ DRAUGAMS IR GIMINĖMS Į BET KURIĄ SSSR DALĮ

SIUNTINIAI APDRAUSTI ☐ PRISTATYMAS GARANTUOTAS ☐ GAVĖJAS NIEKO NEMOKA ☐

Visuose musų skyriuose Jųs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite, negu pirkdami kitur. Jųs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams, pigiau negu bet kur kitur.

Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykitee arba aplankykite musų jums artimiausį skyrių:

NEW YORK 8, N. Y., 39 Second Avenue.	Tel. AL	4-5456
BROOKLYN 21, N. Y., 506 Wilson Ave.	Tel. HY	1-5290
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street,	Tel. MU	4-4619
VINELAND, N. J., West Landis Ave. (Greek Orthodox Club Bldg.)		
LAKEWOOD, N. J., 126 4th Street	Tel. FO	3-8569
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street	Tel. LO	2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 East Carson St.	Tel. HU	1-2750
CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street	Tel. TO	1-1068
WORCESTER, MASS., 174 Milbury Street	Tel. SW	8-2868
HAMTRAMCK, MICH., 11333 Jos. Campau	Tel. TO	7-1575
CHICAGO 22, ILL., 2222 W. Chicago Ave.	Tel. BR	8-6966
CHICAGO 8, ILL., 3212 So. Halsted St.	Tel. WA	5-2737
LOS ANGELES 22, CAL., 960 So. Atlantic Ave.	Tel. AN	1-2994
SAN FRANCISCO, CAL., 2076 Sutter Street.	Tel. FI	6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave.	Tel. BI	3-1797
PHILADEYPHIA 23, PA., 580 W. Girard Ave.	Tel. WA	2-4035
WATERBURY, CONN., 6 John Street.	Tel. PL	6-6766
GRAND RAPIDS, MICH., 606 Bridge St., N. W.	Tel. GL	8-2256
DETROIT, MICH., 7300 Michigan Ave.	Tel. VI	1-5355
PASSAIC, New Jersey, 176 Marke Street.	Tel. GR	2-6387
ATHOL, MASS., 61 Mt. Pleasant Street.	Tel. CH	9-6245
BOSTON 18, MASS, 271 Shaumut Avenue.	Tel. LI	2-1767
WOODHAVEN 21, N. Y., 84-17 Jamaica Ave.	Tel. VI	6-3330

Vineland, N. J. skyrius atidarytas tik penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

VASARNAMIS

Atlantic City, N. J.

SLA NAME JŲS RASIT LIETUVIŠKĄ APLINKĄ. Atlantic City Jums suteikia daugybę pramogų, įvairių pasilinksminimų, progų pasivažinėti juroje laivais, žvejoti, sportuoti, lankyti teatrus, o svarbiausia GRAŽIAI PAILSĖTI IR SUSTIPRINTI SAVO SVEIKATĄ.

VASAROS SEZONO KAINOS:

Vienam asmeniui $3.50
Dviem vienam kambaryje $6.00 parai
Dviem kambarys su 2 lovom $7.00 parai
Pridedama lova kambaryje $2.00

MODERNIŠKI KAMBARIAI, dvi patogios virtuvės svečiams, kurie nenori naudotis arti esančiais restoranais. Jurų maudynės prie pat namų.

Užsisakykit kambarius iš anksto laišku ar telefonu. Kreipkitės:

SLA
128 S. Maine Ave., Atlantic City, N. J.
Tel. 345-9370
ar
SLA
307 W. 30-th St., New York 1, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5529

HITLERIS IR MUSSOLINI

"Laisvosios Lietuvos" 3-13, 1959, numeriuose tilpo:

1. Rachelės Mussolini įdomųs, gausiai iliustruoti pasakojimai apie savo vyrą Benito. Kartu apžvelgta antrojo pasaulinio karo eiga ir Mussolini santykiai su Hitleriu.

2. Konkursiniai straipsniai temomis: "Kokios specifinės priežastys pastumėjo dalį Amerikos lietuvių į komunizmą ir kokių priemonių turėtume imtis, kad visus ar bent dalį butų galima sugrąžinti į tikrųjų lietuvių tarpą.

Prisiuntę $1 gaus visus numerius su šiais ir kitais įdomiais straipsniais. Prisiuntę $5 metinės prenumeratos gaus šiuos numerius veltui. Rašyti:

LAISVOJI LIETUVA, 911 W. 32nd St., Chicago 8, Ill.

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaito 8-10 puslapių savaitraštį

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendromenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių.

PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikose—5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.

NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.

7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada
ADRESAS: **"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".**

IŠĖJO NAUJA KNYGA

AMERIKOS ĮDOMYBĖS

Parašyta S. MICHELSONO vaduojant pažiurėti Amerikos

JOJE APRAŠOMA:

Apie kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatura"; Įspudžiai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirties Klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellovstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpeklis; Įspudžiai iš Meksikos; Šulių kova; Pas mormonus: jų tikyba, praeitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus neskęsta; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos Vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabus požemio urvai; Upė po žeme; Žuvys be akių . .

Ir daug, daug kitų įdomybių! Su gražiais paveikslais. Užsakiusiems knygą tuoj pat pasiunčiame. Kaina tik 75 centai.

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"
636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoj

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinas iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — $13.00 metams, $7.00 — pusei metų. Kitose valstybėse — $16.00 metams, $8.00 — pusei metų. Chicagoje — $15.00 metams, $8.00 — pusei metų.

NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba money Orderį tokiu adresu:

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois